

KOSAM
KALKINMA ODAKLI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

YIL: 2 / SAYI: 25

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Şubat 2023

kosam.org

info@kosam.org

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 ŞUBAT 2023

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2023

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 444 1251 / 7975

www.kosam.org

info@kosam.org

ÖN SÖZ

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor **için Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM’ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklenenleri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre ve Sosyal** olmak üzere **dört ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda 2023 yılında da ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam edeceğiz.

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Ekonomik Kurtuluşları Hakkında Endişeli Alman Firma Sayısı Azaldı / IFO Institute (Almanya)	1
2. Küreselleşmenin Ölümünü Kontrol Etmek / CATO Institute (ABD)	2
3. Almanya’da Kısa Zamanlı Çalışma Artış Gösteriyor / IFO Institute (Almanya).....	3
4. Yaşanan Büyük Deprem Türkiye’nin Ekonomik Sıkıntılarını Derinleştirecek / AL-MONITOR (ABD).....	4
5. AEI Konut Piyasası Göstergeleri, Ocak 2023 / American Enterprise Institute (ABD).....	5
6. Alman Otomotiv Endüstrisi Yıla İyimser Başlıyor / IFO Institute (Almanya)	6
7. Ticaret Artar, Tıkanıklık Azalır / KIEL Institute for The World Economy (Almanya)	7
8. Almanya’da Nitelikli İşçi Sıkıntısı Kısmen Azalıyor / IFO Institute (Almanya).....	7
9. Alman Ekonomisinin Çin’e Bağımlılığı: Bireysel Ürünler İçin Kritik / KIEL Institute for the World Economy (Almanya)	8
B. POLİTİKA	10
1. Çin Gözetim Balonu: Orantısız mı Şişirildi? / The Royal United Services (Birleşik Krallık) ..	10
2. Dijital Kamu Altyapısı – Hindistan’dan Dersler / Observer Research Foundation (Hindistan)	10
3. Uzmanlar Yorumluyor: 2023’te Rusya ile Ukrayna Arasındaki Anlaşmazlığı Şekillendiren Faktörler / Centre for Strategic International Studies (ABD)	11
4. Yeni Teknoloji Girişiminde Hindistan-Amerika Ortaklığı / Observer Research Foundation (Hindistan)	13
5. Ordu Neden Bu Kadar Çok Tanımlanamayan Uçan Cismi Tespit Edip Sonra Onları Vuruyor? / TIME (ABD).....	14
6. Savunma Harcamaları: Kim Ne Yapıyor? / International Centre for Defence and Security (Estonya).....	15
7. Moskova Uzak Doğusunu Nasıl Pekin’in Hammadde Kolonisine Dönüştürdü? / International Centre for Defence and Security (Estonya).....	16
8. Türkiye’nin Çin, İsveç ve İsrail’e Karşı Politik Duruşu “Afet Diplomasi’si ile Yumuşayabilir mi? / South China Morning Post (Hong Kong)	17

C. ÇEVRE	19
1. Elektriğe İhtiyacı Olan Her Şey Petrolden Yapılmıştır / The Heartland Institute (ABD)	19
2. Pakistan'ın Gıda Güvencesi: Yaklaşan Bir Tehlike / Centre for Aerospace and Security Studies (Pakistan).....	19
3. Güneş Enerjili Kurutucular Togo'da Fıstık Üretimini Artırıyor / International Maize and Wheat Improvement Center (Meksika)	20
4. Rusya Artık Petrol Ürünleri Satamıyor – Bundan Ne Kaybedecek? / Razumkov Centre (Ukrayna)	22
5. Arun Kumar Joshi, Hindistan'ın Rekor Düzeyde Buğday Üreteceğini ve İhracat Planı Yapması Gerektiğini Söylüyor / International Maize and Wheat Improvement Center (Meksika)	23
D. SOSYAL	24
1. 7,8 Büyüklüğündeki Deprem Türkiye ve Suriye'yi Vurdu / Center for Strategic and International Studies (ABD)	24
2. Londra'nın Konut Sayımı Verileri Bu Konuda Bir Şeyler Yapılması Gerektiğine İşaret Ediyor / Centre for London (Birleşik Krallık).....	25
E. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	27

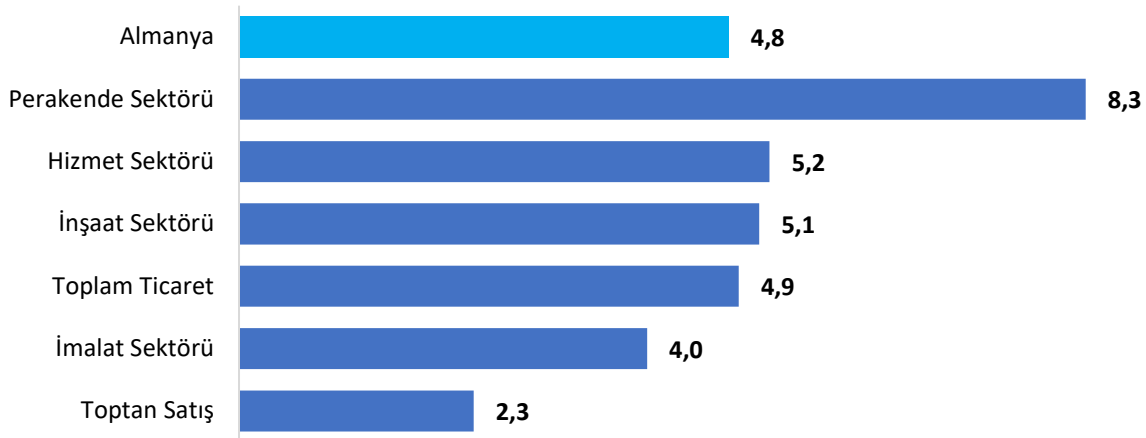
A. EKONOMİ

1. Ekonomik Kurtuluşları Hakkında Endişeli Alman Firma Sayısı Azaldı / IFO Institute (Almanya)

Almanya'da ekonomik kurtuluşları tehlike altında olan firma sayısı azalma göstermiştir. Tehlikede olduğu düşünülen firma oranı aralık ayındaki %6,3'ten, ocak ayında %4,8 seviyesine gerilemiştir. 2020 yılında pandemi sebebiyle kendilerini risk altında gören firma oranı %21,8 seviyesine kadar çıkmıştır. Yaşanan azalma, ülke ekonomisinde faaliyet gösteren neredeyse tüm sektörlerde görülmektedir. Bu azalmalara rağmen perakende sektöründe hâlâ yüksek oranların görüldüğü de vurgulanmaktadır. Aralık ayında %9,7 olan oran, mevcut zamanda %8,3'e düşse de hâlâ da yüksek olduğu belirtilmektedir. Perakendenin diğer sektörlerle göre daha yüksek risk altında olmasının nedeni olarak yükselen enflasyon sebebiyle insanların harcamalarını kısması gösterilmektedir.

Şirketlerin Hayatta Kalma Tehdidi

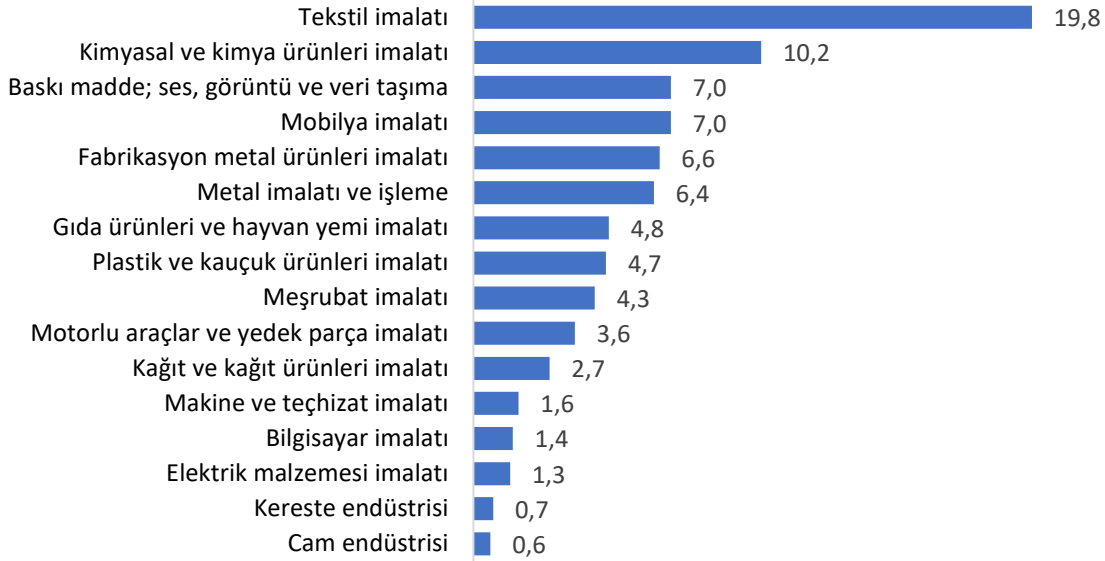
Cevabı "Evet" olanların %'si

Kaynak: IFO Business Anketi, Ocak 2023

Hizmet sağlayıcıları arasında risk oranı %6,4'ten %5,2 oranına gerilemiştir. Endişelerin özellikle konaklama ve seyahat sektöründe yüksek olduğu söylenmektedir. İmalat sektöründeki firmaların sadece %4' ü kendilerini risk altında görmektedir. (Aralık ayında bu oran %6,5'ti). Birçok enerji yoğun sektöründe faaliyet gösteren firmalar ise (kimya endüstrisi gibi) kendilerini risk altında görmeye devam etmektedir. (%10'un üzerinde). Yazının devamında sektörlere ait grafikler verilmiştir.

Şirketlerin Hayatta Kalma Tehdidi: İmalat Sektörü Cevabı "Evet" olanların %'si

Kaynak: IFO Business Anketi, Ocak 2023

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-02-08/fewer-german-companies-worried-about-their-survival>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Ekonomi, Risk

2. Küreselleşmenin Ölümünü Kontrol Etmek / CATO Institute (ABD)

2022 takvim yılına ait ABD'nin ticaret verileri Sayım Bürosu tarafından paylaşılmıştır. Paylaşılan veriler ışığında, sürekli gündeme gelen "küreselleşmenin öldüğü" olgusunun aslında abartılan bir durum olduğu söylenmektedir. Geçtiğimiz 2022 yılında enflasyona göre ayarlanmış ABD menşeli ürün ticaretinde – ithalat, ihracat – rekorlar kırılmıştır. 2021 yılında 2,9 trilyon \$ olarak gerçekleşen toplam ithalat, 2022 yılında 3,1 trilyon \$ seviyesine; 1,7 trilyon \$ olan ihracat, 2022 yılında 1,8 trilyon \$ seviyesine yükselmiştir. ABD mal ve hizmet ticareti nominal değeri de (enflasyon ayarlaması olmadan) gelen verilere göre rekor kırarken toplam ticaret yaklaşık olarak 7 trilyon \$ seviyesine ulaşmıştır.

GSYİH'nin bir payı olarak ticaret, tüm zamanların rekorunu kıramasa da pandemi öncesi yüksek seviyeyi yakalamayı başarmıştır. Pandemi öncesi 2019 yılında GSYİH'nin oranı %26 iken, bu oran pandemi döneminde %22,9 a kadar düşmüş, 2022 yılında %26,6 ile pandemi öncesi

seviyeyi tekrar yakalamıştır. Yukarıda bahsedilen tüm veriler, çalışmada detaylı grafikler ile yıllara göre izlenebilmektedir.

Erişim: <https://www.cato.org/blog/checking-death-globalizationtm>

Anahtar Kelimeler: ABD, GSYİH, Küreselleşme, Ticaret

3. Almanya'da Kısa Zamanlı Çalışma Artış Gösteriyor / IFO Institute (Almanya)

Ocak ayında Almanya'da kısa zamanlı çalışan işçi sayısında artış kaydedilmiştir. IFO Institute İş Anketi ve Alman Federal İş Bulma Kurumu verilerine göre geçtiğimiz aralık ayında yarı zamanlı çalışan kişi sayısı 186 bin iken, ocak ayında bu sayı 205 bine yükselmiştir. Mevcut sayı, genel çalışan işçi sayısına oranlandığı zaman kısa zamanlı çalışan sayısı %0,6'ya denk gelmektedir. IFO araştırmacısı Link'e göre kısa zamanlı çalışan sayısının düşük seyretme sebebinin kiş aylarının hafif geçmesinden kaynaklandığını belirtmiştir. Kısa zamanlı çalışan sayısının en yaygın olduğu sektör üretim sektörü olmuştur. İş gücünün %6,4'ü (23.000 kişi) özellikle deri, kâğıt ve tekstil endüstrilerinde yer almıştır. Bu endüstrileri %4,7 (44.000 kişi) ile otomotiv sektörü, ardından %4,4 (12.000 kişi) ile ana metal üreticileri izlemiştir.

Baskı firmalarında kısa zamanlı çalışan oranı %3,5 (4.000 kişi) iken, kimyasal/ilaç/kauçukta %2,6 (23.000 kişi) olarak gerçekleşmiştir. Metal ürün üretim sektöründe oran %2,3 (19.000 kişi) iken hizmet sektöründe %0,1'dir (16.000 kişi). Araştırmacı Link, pandemi dönemi ile kıyaslandığında bu dönemde daha az kişinin kısa zamanlı çalışma ödeneği talep ettiğini de vurgulamıştır. 2022 yılının Ocak ayında kısa zamanlı çalışan sayısı 847.000 kişi (toplam iş gücüne oranı %2,5) olarak gerçekleşmiştir. Bu sayı 2020 yılı Nisan ayında 6 milyon kişi ile (toplam iş gücüne oranı %17,8) zirveyi görmüştür. Yazının devamında 2022 – 2023 yılları arasında aylara göre kısa zamanlı çalışan sayısı grafiği, ocak ayında sektörlere göre kısa zamanlı çalışma grafiği ve ocak ayında imalat sektöründe kısa zamanlı çalışan işçi grafiği paylaşılmıştır.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-02-07/short-time-work-germany-increases-slightly>

Anahtar Kelimeler: Almanya, İşçi, Kısa Zamanlı Çalışma

4. Yaşanan Büyük Deprem Türkiye'nin Ekonomik Sıkıntılarını Derinleştirecek / AL-MONITOR (ABD)

Türkiye'de yaklaşık olarak 13,5 milyon insanı etkileyen yıkıcı depremin, afetzedelerin ihtiyaçlarını ve yaşanan yıkımın etkilerini telafi edebilmek için yapılacak kamu harcamalarını ve Ankara'nın bütçe açığını arttıracakı düşünülmektedir. Türkiye ekonomisinin normalde de kırılğan bir yapıya sahip olduğu aktarılırken yaşanan iki yıkıcı depremin ardından enflasyonist baskının artması ve ülke GSYİH'sına darbe vurması beklenmektedir. Felaketin 14 Mayıs genel seçimleri öncesinde yaşanmasının, yıllık enflasyonun %58 dolaylarında olmasının ve yükselen fiyatlar sebebiyle insanların mağduriyetlerinin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın üzerinde baskı oluşturduğu söylenmektedir. Depremde etkilenen 10 şehrin nüfusu ülkenin toplam nüfusunun %15,7'sini oluşturduğu, 2023 yılı bütçe açığının %3,5 olarak tahmin edildiği fakat hadise sonrası bu açığın %5 dolaylarına yükseleceği öngörülmektedir.

Türkiye'nin 2022 yılı ekonomik büyüme oranınının %6-7 arasında olması beklenirken 2023 yılı için tahmini büyüme oranı, yaşanacak seçim ve kemer sıkma politikaları sebebiyle %3 olarak öngörülmekteydi. Fakat, yaşanan deprem sonrasında 2023 yılı için büyüme oranınının düşmesi beklenmektedir. Bölgede yıkılan binaların toplam zararı 6,3 milyar \$ olduğu tahmin edilirken, yıkılma tehlikesi olan ortalama bir dairenin (105.000\$ - 2 milyon TL) değeri hesaba katılınca

toplam zararın 10 milyar \$ olması beklenmektedir. Altyapı, ulaşım yolları, kamu binaları, köprüler, havaalanları, endüstriyel bölgeler, çiftlikler, tarım arazilerinin vb. alanların zararları da hesaba katılınca milyarlarca dolarlık ek zarar ortaya çıkacağı söylenmektedir. Yazının devamında Türkiye'nin dış ticaret hacmi, kişi başı gelir ve ihracat konuları detaylıca incelenip tahminde bulunulmuştur.

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/massive-quake-cost-deepen-turkeys-economic-woes>

Anahtar Kelimeler: Deprem, Ekonomik Etkiler, Türkiye

5. AEI Konut Piyasası Göstergeleri, Ocak 2023 / American Enterprise Institute (ABD)

American Enterprise Institute'un Konut Merkezi, 1 Şubat 2023'te AEI Konut Piyasası Göstergeleri'ne yönelik aylık güncelleme yayımlamıştır. 2022 yılının Ekim ayında zirve yapan konut piyasası verileri 2018 seviyesinin altında olmasına rağmen yeni güncellemede satın alma kilit hacim oranı, oranların 0,86 puan düşmesiyle beraber dengelenmiş görünmektedir. Ev Fiyatı Değerleme (HPA) ise, Kasım ayında "aydan aya" ve fiyatlandırma motoru olarak bilinen "Optimal Blue" tahminlerinin düşüş göstermesiyle yavaşlamıştır. En büyük 60 metropolün tamamında, en yüksek ev fiyatı seviyelerinde bir düşüş yaşanmıştır. Aralık ayı verilerinde aylık arz, beklenen mevsimsel değişikliklerin ötesinde artmış ve bu da HPA'nın hüküm sürmesi açısından iyi bir işaret olarak kabul edilmiştir. Ancak, konut envanteri 2017-2020 seviyelerinin oldukça altında seyretmeye devam ettiği için AEI Barınma Merkezi, önemli makro-ihtiyati etkileri olabilecek aylık güncel bir ev fiyatı-kira oranı serisi oluşturmuştur.

Temel çıkarımlara göre, özellikle Walkable Oriented Development (WOD) bölgelerinde olmak üzere yerleşim alanlarına Hafif Dokunma Yoğunluğu (LTD) eklemenin daha iyi olduğu varsayılmaktadır. "Hafif Dokunma Yoğunluğu" tabiri; müstakil evleri, bitişik müstakil evler, dubleks evler hatta tripleks veya dörtlü evler hâline getirerek konut sayısını artırma anlamında kullanılmaktadır. Nesiller arası zenginlik oluşturabilecek yeni ev sahipleri üretmek ve toplu taşıma duraklarının etrafına birimler eklemek (toplu taşıma odaklı geliştirme veya Transit Odaklı Geliştirme (TOD)) gibi projelerin ise yetersiz olduğu düşünülmektedir. TOD politikaları

ev sahibi oranını düşürürken, LTD politikalarını şehir genelinde genişletmenin, 100.000 ev sahibi daha ekleyebileceği öngörülmektedir. Yazının devamında öngörüler ve çıkarımlar detaylı olarak sayısal verilerle aktarılmıştır.

Erişim: <https://www.aei.org/research-products/report/aei-housing-market-indicators-january-2023/>

Anahtar Kelimeler: Ev Sahipliği, Konut Fiyatı, Konut Piyasası

6. Alman Otomotiv Endüstrisi Yıla İyimser Başlıyor / IFO Institute (Almanya)

IFO Institute'ün ocak ayında yaptığı anket sonuçlarına göre, Almanya'da otomotiv üreticileri ve tedarikçilerinin iş durumlarında önemli bir iyileşme kaydedilmiştir. Göstergeye göre aralık ayında +3,4 puan olan iş durumu, ocak ayında +14,1 puana kadar yükselme göstermiştir. Beklentiler ise son beş ayda ilk defa pozitif olurken, aralık ayında -4,9 gördükten sonra +10,7 puana yükselmiştir. IFO Endüstriyel Organizasyon ve Yeni Teknolojiler Merkezi Direktörü Prof. Oliver Falck, konu ile alakalı pozitif havaya rağmen ihracat beklentilerinde düşüş yaşandığını söylemektedir.

Üreticiler, mevcut iş durumlarının önemli ölçüde daha iyi olduğunu belirtmiştir. Üreticilerin bekleyen siparişleri ise hâlâ yüksek olduğu görülmektedir. Prof. Falck, önümüzdeki aylarda otomotiv üreticilerinin üretimi arttırarak biriken siparişleri tamamlayacağını ummaktadır. Fakat, otomotiv üreticilerinin ürettiği araçların uluslararası satış pazarı için tasarlanmadığı vurgulanmaktadır. Üreticilerin ihracat beklentileri ise aralık ayında 42,1 puandan 2,1 puana kadar gerilemiştir. Alman Otomotiv Endüstrisinin İş Durum Değerlendirme grafiği ve Alman Otomotiv Endüstrisinin İş Beklentileri grafiği de ayrıca paylaşılmıştır.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-02-03/german-automotive-industry-starts-year-optimism>

Anahtar Kelimeler: Beklenti, İş Ortamı, Otomotiv

7. Ticaret Artar, Tıkanıklık Azalır / KIEL Institute for The World Economy (Almanya)

Yeni yılın başından bu yana küresel ticaretteki toparlanma hız kazanırken uzun süreli bir yükselişin de eşiğine gelmiş, bu durum da özellikle Avrupa ve Almanya dış ticaretini canlandırmıştır. Kiel Ticaret Göstergesi son güncellemesinde, aralık ayına nazaran ocak ayında mal alışverişinde pozitif değer göstermektedir (fiyat ve mevsimsellikten arındırılmış). Tedarik darboğazında zirvenin görüldüğü %14 oranı mevcut durumda %8'e gerilerken, dünya okyanuslarındaki tıkanıklığın hafifletilmesi ticaret tablolarına olumlu yansımaktadır. Tıkanıklığın azalmasının ana nedeni olarak ticaretin artık daha az deniz yolu ile yapılması gösterilmektedir.

Geçen yıllarda nakliye sıkışıklığı ve hızla yükselen taşıma ücretleri sebebiyle, nakliye komisyoncularının demir yolu veya kara yolu ile alternatif ulaşım yolları organize edip bu rotaları sürdürmeleri okyanuslardaki konteyner azlığına sebep olan bir diğer faktör olmaktadır. Avrupa ile Çin arasındaki en önemli ticaret yolu olan Kızıldeniz'deki kargo hacimleri, Çin'in zayıf talebinden dolayı beklentilerin belirgin şekilde altındadır. Aradaki farkın sorumlusu olarak Avrupa'dan Çin'e daha az ticaret ürününün gitmesi gösterilmektedir. Bununla birlikte ücretsiz kargo kapasitesi, konteyner gemisi ağı, Çin'deki yakalama potansiyeli ve ocak ayının performansın uluslararası ticarete uzun süreli bir yükseliş için iyiye işaret olduğu söylenmektedir. Yazının devamında, Kiel Ticaret Göstergesi güncel verileri ABD, Almanya, Rusya ve Çin dış ticaret rakamları üzerinden kıyaslamalar yapılarak aktarılmıştır.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/media-information/2023/trade-increases-congestion-decreases/>

Anahtar Kelimeler: Konteyner, Küresel Ticaret, Nakliye Tıkanıklığı

8. Almanya'da Nitelikli İşçi Sıkıntısı Kısmen Azalıyor / IFO Institute (Almanya)

IFO enstitüsünün gerçekleştirdiği ankete göre Alman şirketlerinde vasıflı işçi sıkıntısı, 2023 yılının başında bir miktar da olsa düşüş göstermiştir. Vasıflı işçi eksikliğinden etkilenen şirketlerin oranı Ekim 2022'deki yüzde 45,7'ye kıyasla, Ocak ayında yüzde 43,6'ya düşmüştür. Fakat, IFO Enstitüsü uzmanı Stefan Sauer, şirketlerin uygun vasıflı işçi bulma konusunda hâlâ

büyük endişeleri olduğunu vurgulamaktadır. Tüm zamanların en yüksek nitelikli işçi sıkıntısı seviyesi ise % 49,7 ile 2022 yılının temmuz ayında kaydedilmiştir.

Hukuk ve muhasebe hizmetlerinde nitelikli işçi eksikliğinden etkilenme oranı %75,2 olmuştur. Depolama şirketlerinin, nakliye işletmelerinin, mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin yarısından fazlası vasıflı işçi eksikliğinden şikâyet etmektedir. Bu endüstrilerde hissedilen eksikli daha da şiddetli hâle gelmiştir. İmalat sektöründe vasıflı işçi eksikliğinden daha az şirket etkilenmektedir. Ekim ayında %19,6 olan kimya endüstrisindeki şirketlerin % 16,4'ü nitelikli işçi açığı olduğunu bildirmiştir. Ana metal imalatında oran, % 45,2'den % 23,6'ya gerilemiş, buna karşılık veri işleme ekipmanı üreticileri, nitelikli işçi eksikliğini % 59,5 ile her zamankinden daha fazla hissetmektedir.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-02-15/shortage-skilled-workers-eases-somewhat-germany>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Sektörler, Vasıflı İşçi

9. Alman Ekonomisinin Çin'e Bağımlılığı: Bireysel Ürünler İçin Kritik / KIEL Institute for the World Economy (Almanya)

Kiel Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen analize göre; Alman ekonomisinin Çin'den yapılan ithalata olan bağımlılığının, klasik ticaret istatistiklerinde belirtilen rakamlardan daha düşük olduğu saptanmıştır. Genel anlamda, Alman üretiminin yalnızca çok küçük bir oranı doğrudan veya dolaylı olarak Çin girdilerine bağlıdır. Alman ekonomisi için vazgeçilmez olan ve özellikle Çin'e bağımlılığın yüksek olduğu ürün grupları en yüksek ithalat payı %80 ile dizüstü bilgisayarlardır. Bu sıralamayı cep telefonları (%68), bazı tekstil ürünleri (%69), ses ve grafik kartları (%62), fotoğraf malzemeleri ve LED'ler(%61), baskılı devre kartları (%58) takip etmektedir.

Çin ile Tayvan arasındaki bir askeri çatışmanın, Avrupa düzeyinde yaptırımları tetikleyebileceği ve Almanya'nın Çin'e olan bağımlılığının değişebileceği belirtilmektedir. AB'nin Çin ithalatını boykot etmesi durumunda bilgisayar birimleri ve parçaları için alternatif tedarikçi bulunamayacağı düşünülmektedir. Çin ve Tayvan'ın toplam olarak Almanya ithalatına hâkim

olduğu 221 ürün tanımlanmaktadır. Ürünlerin çoğunluğu için her iki ülkenin ithalat payı, %80'in üzerinde izlenmektedir. AB-Çin'in ticaret anlaşmazlığı yaşaması durumunda uzun vadede Alman GSYH'nin %1 azalacağı tahmin edilmektedir. Bununla beraber analizlere göre, kritik ara girdilerin dışında Çin'in Alman ekonomisi için önemi şaşırtıcı derecede düşük görünmektedir.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/media-information/2023/german-economys-dependence-on-china-critical-for-individual-products/>

Anahtar Kelimeler: AB, GSYH, İthalat

B. POLİTİKA

1. Çin Gözetim Balonu: Orantısız mı Şişirildi? / The Royal United Services (Birleşik Krallık)

ABD'de vurulan şüpheli Çin gözetleme balonu ve Dışişleri Bakanı Antony Blinken'in Çin ziyaretinin iptali, diplomatik öfkelere sebep olsa da olayın kendisi kayda değer değildir. Burada asıl mesele uydu yerine neden balon tercih edildiğidir. Öncelikle balonun bir uyduya göre en büyük avantajı belirli bir alan üzerinde uydudan daha uzun süre havada asılı kalabilmesidir. Uydunun ise öngörülebilir yörüngelerde uçup belirli bir alanı günde birkaç kez yakalayabilirken o alanı öylece durup inceleyemeyeceği belirtilmektedir. Bir balonun ikinci avantajı ise yere daha yakın hareket etmesi sebebiyle fotoğraflama açısından daha iyi çözünürlüğe sahip olmasıdır. Ek olarak, balon uydudan daha ucuz ve bir roketle fırlatılması gerekmediği için konuşlandırılması daha hızlıdır.

Casus balonun yanı sıra onu düşürebilmek için seçilen silah da önem arz etmektedir. Balonu düşürmek için kullanılan silahların maliyeti pahalı olmaktadır. Maliyetin yüksek olma sebebi balonu vurmanın aslında zor olmasıdır. Örneğin 1998 yılında, Kanadalı Hava Kuvvetleri belirledikleri bir meteoroloji balonunu vurabilmek için 1.000'in üzerinde mühimmat harcamış fakat başarılı olamamıştır. Yazının devamında, ABD-Çin ilişkilerinin yıllar içindeki gözetleme polemikçi ayrıntılı olarak aktarılmaktadır.

Erişim: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/chinese-surveillance-balloon-blown-out-proportion>

Anahtar Kelimeler: ABD-Çin, Gözetleme Balonu, Uydu

2. Dijital Kamu Altyapısı – Hindistan'dan Dersler / Observer Research Foundation (Hindistan)

Kamu altyapısı, insani ilerlemenin mihenk taşı olmuştur. Altyapı, temelde insan, para ve bilgi akışını kolaylaştırmak için hayati önem taşımaktadır. 21. yüzyıldaki teknolojik yenilikler ise ideolojik, coğrafi ve ekonomik yeni meydan okumalara yol açmıştır. Dünyanın, limanlar ve kara yolları gibi ulaşım yollarını ve iletişim hatlarını izleyen demokratik ilkelerin yerleşik olduğu üçüncü bir tür kamu altyapısına ihtiyaç duyduğu giderek daha açık hâle gelmiştir. İnsan, para

ve bilgi akışına aracılık eden Dijital Kamu Altyapısı (DPI), çeşitli zorluklarla karşılaşmasına rağmen bu ihtiyacı karşılayabilmektedir. DPI ekosistemi; dijital kimlik sistemi, hızlı ödeme sistemi ve rızaya dayalı veri paylaşım sisteminden oluşmaktadır.

Her bir DPI katmanı net bir ihtiyacı karşılamakta ve sektörler arasında önemli değerler üretmektedir. Bir araya getirildiğinde, temel DPI'lar bir ülkenin dijital altyapısının belkemiğini oluşturmaktadır. Bu daha önce görülmemiş açık ağların oluşturulmasını sağlamaktadır. Ancak, fiziksel altyapı örneğinde olduğu gibi, DPI'ların tekelleşmeye ve otoriterliğe yenik düşmemesi son derece önemlidir. Hindistan, India Stack aracılığıyla üç temel DPI'nın tümünü geliştiren ilk ülke olmuştur. Yazının devamında, Hindistan'ın DPI başarısının dünya çapında bir devrim hâline gelmesi için üç tür kurumun inşa edilmesi gerektiği ve Hindistan'ın başarılı deneyinin ardından dünya çapında onu tekrarlama arzusunun varlığından bahsedilmiştir. Bununla birlikte, dünyanın insan, para ve bilgi akışına aracılık eden dijital altyapı için yeni bir başucu kitabına ihtiyacı olduğu vurgulanmıştır.

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/digital-public-infrastructure-lessons-from-india/>

Anahtar Kelimeler: DPI, Hindistan, Kamu Altyapısı

3. Uzmanlar Yorumluyor: 2023'te Rusya ile Ukrayna Arasındaki Anlaşmazlığı Şekillendiren Faktörler / Centre for Strategic International Studies (ABD)

Uluslararası Stratejik Çalışmalar Merkezi'nden bir grup uzman, ikinci yılına girmekte olan ve beklentileri altüst eden Rusya-Ukrayna Savaşıyla alakalı ilerleyen zamanda yaşanabilecek olaylar hakkında tahmin ve yorumlarda bulunmuştur;

Emily Harding (Merkez Müdür Yardımcısı) "Ülkeye dışarıdan yardım verilmeye devam edilecek mi?" ve "Ukrayna halkının dirençliliği sürebilecek mi?" sorularını tartışmıştır. Harding Ukrayna'nın savaşı kazanabilecek yeterli kaynağa sahip olmadığını, Ukrayna Başbakanı Zelensky'nin de bunu bildiğini ve bundan dolayı ikmal yolları aradığını iddia etmektedir. Ayrıca, Rusya Ukrayna'ya gönderilen yardımları engelleme çabalarına devam ederken, İsveç'te Kuran'ın yakılma olayında da Rusya'nın parmağı olduğunu düşünmektedir. Burada tasarlanan amacın altında Türkiye'yi İsveç'in NATO üyesi olmasına onay vermemesi için kışkırtma

yatmaktadır. Harding, Amerika'nın Ukrayna'ya gerçekleştirdiği yardımların kendi bütçesinde aynı hızda yenilenemeyen kaynak açığına sebep olduğu ve Avrupa'da şu an için azınlıkta olan bir kesimin neden Ukrayna'ya bu kadar yardım gönderildiğini eleştirmiştir. Ayrıca, Ukrayna halkının direnci konusunda ise, kayıp sayısının fazlalığına ve tam sayıların gizli olduğuna dikkat çekip Ukrayna'nın halkın moral ve direncini sürdürmek için birkaç yılı kapsayan bir plan yapması gerektiğini de söylemiştir.

Benjamin Jensen (Merkezin Kıdemli Üyesi) Rusya ordusundaki durumu ve içeride devam eden gerilimlerin askeri bir darbeye yol açma ihtimalini değerlendirmektedir. Jensen, Rus askerlerinin bozuk ve eksik ekipman problemleri ile mücadele ettiğinden, bunun yanı sıra siperlerde bazı askerlerin sarhoş olduğundan ve kavga ettiğinden bahsetmektedir. Rusya'nın zaten yıllardır artan gelir eşitsizliği ve ırkçılık gibi problemlerinin de eklenmesiyle, tarihte daha önce yaşanan örnekler gibi askerlerin daha fazla moral bozukluğu ve soğuk havayı kaldıramayıp bir askeri darbe yapabileceğini öne sürmektedir.

Heather Williams (Nükleer Konulu Projeler Müdürü) savaş ne kadar sürerse sürsün nükleer olasılığın her daim akıllarda olduğunu yazmıştır. Williams, Putin'in bu savaşta nükleer

tehditlere, Batı Ülkelerinin savaşa direk müdahalesini önlemek ve Ukrayna savaşını ne pahasına olursa olsun kazanacağını herkese göstermek için başvurduğunu öne sürmektedir. Putin'i bu tehditlerden vazgeçirmenin veya bu tehditleri gerçeğe dönüştürmesini önlemenin uluslararası bir efor gerektirdiğini ve ülkelerin bu konuda birleşmeleri gerektiğini belirtmektedir.

Son olarak Eliot Cohen (Arleigh A. Burke Strateji Başkanı) savaşın nasıl bitebileceği sorusuna muhtemelen barış ile sonuçlanan bir anlaşma olmayacağı; savaşın, iki taraftan birinin tükenmesi ile ateşkes durumuna gireceği (ki bunun da başka bir anlaşmazlığa zemin hazırlayacağı) ve eğer Ukrayna'ya yardımlar devam ederse çöken tarafın Rusya olması ihtimalinin yüksek olduğunu söylemektedir.

Erişim:<https://www.csis.org/analysis/experts-react-factors-shaping-russia-ukraine-conflict-2023>

Anahtar Kelimeler: Rusya, Savaş, Ukrayna, Yardım

4. Yeni Teknoloji Girişiminde Hindistan-Amerika Ortaklığı / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Ajit Doval'ın Washington'a yaptığı ziyaret Hindistan-ABD ilişkilerinin ileri seviyeye taşınması için büyük bir önem teşkil etmektedir. İki ülkenin "Kritik ve Gelişen Teknoloji" bazındaki ortaklığının amaçları içinde Hindistan'ın altı Teknoloji İnovasyon Merkezinin yapay zekâ ve veri bilimi gibi en az 25 projede Amerika ile çalışması ve sonuçların farklı alanlarda uygulanması yer almaktadır. Amerika ile Çin'in "Çip savaşı" ile başlayan teknoloji yarışının, Hint-Pasifik bölgesindeki ortaklıkları şekillendirmeye devam edeceği düşünülmektedir.

Ayrıca yakın zamanda yaşanan 'casus balon' vakası, teknolojinin hassas bilgi toplama konusunda ne kadar işe yaradığını göstermekte ve teknolojinin şu an dünya düzenini değiştirmedeki rolünün küçümsenemeyeceği vurgulanmaktadır. Dünya Kovid-19'un gölgesinden sıyrılırken, Hint-Pasifik ülkelerinin düşünmesi gereken şeylerin en başında sürdürülebilir teknolojik iş birliğinden kazanımları ve bu kazanımlarla çalkantılı küresel

ortamda ileride kalmak olduğu belirtilmiştir. Kritik ve Gelişen Teknoloji yol haritasıyla, Hindistan ve ABD değişen dünya düzenine hızla ayak uydurmakta ve bunun Hint-Pasifik bölgesinde ortak bir yönetimin mümkün olduğunu göstermek açısından önemli bir adım olabileceği düşünülmektedir.

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/india-us-relationship-in-a-new-tech-order/>

Anahtar Kelimeler: Amerika, Hindistan, Teknoloji, Ortaklık

5. Ordu Neden Bu Kadar Çok Tanımlanamayan Uçan Cismi Tespit Edip Sonra Onları Vuruyor? / TIME (ABD)

Şubat ayının başlarında ABD Hava Kuvvetleri, Kuzey Amerika semalarında izinsiz uçan dört cismi tespit etmişti. Tespit edilen ilk nesne Biden yönetimine göre Dünya'daki ulusları gözetlemek için gezen bir Çin gözetleme balonuydu. Ancak şu ana kadar yetkililer, diğer nesnelerin ne olduğu konusuna dair herhangi bir açıklama getiremediler. 10 Şubat'ta Alaska'da vurularak düşürülen cismin "araba boyutunda" olduğu belirtilmektedir. Ertesi gün Kanada'da düşürülen cismin ise Çin balonundan daha küçük "silindirik" şeklinde olan bir balon olduğu vurgulanmıştır. 1 Şubat'ta Montana'da tespit edilen ve konuşmaları dinleyebilen sensörler taşıyan balon ise ABD hava sahasına yönelik yeni bir ciddi tehdit ortaya çıkarmıştır.

Uzmanlar konuya iki şekilde açıklık getirmektedir. İlk olarak NORAD (Kuzey Amerika Havacılık Savunma Komutanlığı) ve hava saldırılarını izlemekle görevli diğer kurumlar, daha önce bu tarz cisimlere fazla dikkat etmemişler, fakat şimdi küçük ve yavaş hareket eden nesnelere tespit etmek için yeni yöntemler uygulamaya başlamışlardır.

İkinci olarak da ordu bu nesnelere nereden geldiklerini ve hangi tehdidi oluşturduklarını hızlı bir şekilde çözmek için yolunun, nesnelere düşürüp inceleyerek anlaşılabilirliğini öğrenmiştir. Uzmanların görüşlerine göre vurulup düşürülen cisimler herhangi bir uzaylı objeleri değildir. Beyaz Saray ve İstihbarat Yetkilileri "tanımlanamayan uçan cisim" anlamının, sadece tanımlanamayan uçan herhangi bir nesneyi tarif ettiğini vurgulamaktadır. Konusu geçen cisimlerle ilgili önemli bir noktanın da sivil havacılığa olası bir tehdit

oluşturmasıdır. Bu cisimleri tanımlayabilmek için yapılabilen tek faaliyetin onları vurmak olduğu fakat cisimlerin patlatılması için kullanan füzelerin çok pahalı olmasının, ciddi bir bütçe düzenlenmesi gerektirdiği söylenmektedir.

Erişim: <https://time.com/6255261/us-shoots-down-unidentified-objects/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Casusluk, Hava Sahası, Tanımlanamayan Uçan Cisim

6. Savunma Harcamaları: Kim Ne Yapıyor? / International Centre for Defence and Security (Estonya)

Avrupa'nın savunma kapasitesinin, savunma harcamalarındaki son artışlara rağmen, Rusya-Ukrayna savaşını odağına aldığı için içler acısı durumda olduğu belirtilmektedir. Onlarca yıllık yetersiz yatırım sonuçları artık yavaş yavaş ortaya çıkmaktadır ki bunlar şu şekilde sıralanabilir;

- Önemli temel beceriler eksik
- Savaş stokları yetersiz
- Hazırlık seviyeleri zayıf

Savaşın ve Covid salgınının ekonomileri üzerindeki etkilerini tersine çevirmeye çalışırken bile Avrupa devletlerinin, aynı zamanda Ukrayna'nın yeniden inşasını finanse etmeleri gerekeceği vurgulanmaktadır.

Veriler, son yıllarda genel olarak savunma harcamalarında önemli bir büyüme olduğunu göstermekte ve bu artışın daha da büyümesi beklenmektedir. Ayrıca, savunma harcamalarına bakıldığında bunların savaş uçakları, ana muharebe tankları ve zırhlı savaş araçları gibi kalemlerin dahil olduğu olası bir saldırı ihtimaline karşı savunma ihtiyacının gerekliliğine işaret ettiği belirtilmektedir.

Veri tablosunda Avrupalı ülkelerin yanı sıra çeşitli ülkelerin savunma harcamalarına yer verilmiştir. Örneğin; Belçika'nın 2014 yılı savunma harcaması aynı yılın GSYİH'nin %0,97'sine denk gelirken, 2022 yılında GSYİH'nin %1,18'ine denk gelmektedir. Genel tabloya bakıldığında 2014-2022 yılı arasında savunma harcamalarını en çok arttıran bazı ülkeler Yunanistan, Litvanya, Letonya ve Slovakya olurken, savunma harcamalarını azaltan ülkeler ise Türkiye ve Birleşik Krallık olmuştur. Türkiye, 2014 yılında GSYİH'nin %1,45'ini, 2022 yılında ise %1,22'sini savunma harcamalarına ayırmıştır. 2023 yılında beklenti GSYİH'nin %1,63 olurken, uzun dönem projeksiyonuna göre de 2025 yılına kadar %2 ye çıkacağı öngörülmektedir.

Erişim: <https://icds.ee/en/defence-spending-who-is-doing-what/>

Anahtar Kelimeler: Savaş, Savunma Harcamaları, Savunma Kapasitesi

7. Moskova Uzak Doğusunu Nasıl Pekin'in Hammadde Kolonisine Dönüştürdü? / International Centre for Defence and Security (Estonya)

2022 yılının aralık ayında Vladimir Putin Kovykta gaz sahasını -Doğu Sibirya'nın en geniş alanlarından biri- işletmeye alma törenine video konferans şeklinde katılmıştır. Rezerv değeri 108 trilyon metreküp olan doğal gazın tamamının Çinli tüketiciler için istiflendiği

söylenmektedir. Bu rezerv için bölgeden Çin'e doğru "Sibirya'nın Gücü" adında doğal gaz boru hattı inşa edilmiştir. Bu durumda Doğu Sibirya'nın Çin için bir hammadde deposuna dönüştürüldüğü düşünülmektedir.

Rusya, stratejik plan hatalarıyla sahip olduğu iş birliklerini kaybetmesinden kaynaklanan zararın Çin ve Çin'in dev ekonomisiyle kapatacağını düşünse de Rusya'nın mevcut emtia gelirlerinin önemli ölçüde düşeceği ve Çinli tüketicilerin Avrupa pazarından kaynaklanan kayıplarının yalnızca %20'sini telafi edebileceği öngörülmektedir. Çin "ejderhası" politik olarak stratejik olurken, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırganlığını tam olarak onaylamasına pek olası bakılmamaktadır. Sebebi ise, Çin ekonomisi tüketim mallarının seri üretimine verdiği önemden ve bağımlılığın kaynaklı olarak ekonomik büyümesini engelleyebilecek, uluslararası yaptırımlara neden olabilecek olaylara karşı temkinlidir.

Erişim: <https://icds.ee/en/how-moscow-turned-its-far-east-into-beijings-raw-material-colony/>

Anahtar Kelimeler: Çin Ekonomisi, Doğal Gaz, Rusya - Ukrayna Savaşı

8. Türkiye'nin Çin, İsveç ve İsrail'e Karşı Politik Duruşu "Afet Diplomasi'si ile Yumuşayabilir mi? / South China Morning Post (Hong Kong)

Yaşanan afet sonrası Türkiye'ye yapılan uluslararası yardımların, Ankara ve rakipleri arasındaki iyi niyeti geliştirmesi beklenmektedir. Hem Türkiye'yi hem de Suriye'yi vuran deprem sonrası bölgedeki askeri çatışmalar da gözetilerek Erdoğan ve Beşar Esad arasında ileride ne gibi durumların oluşacağını tahmin etmenin zor olduğu söylenmektedir. Yıkım sonrasında Yunanistan Başbakanı Mitsotakis, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile aralarındaki gergin ilişkileri kenara bırakıp yardım teklifinde bulunmuştur. İsrail ile yıllarca süren gergin diplomatik ilişki yaklaşık olarak altı ay önce düzeltildikten sonra ilk defa İsraili arama kurtarma ekipleri Gaziantep'e ulaşmıştır. Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde nüfus elde etmek için Türkiye ile yaşadıkları diplomatik rekabete rağmen çeşitli yardım kampanyaları ve bağışlarda bulunup hava sahasını açarak yardım malzemelerinin afet bölgesine ulaşmasını sağlamışlardır. Birçok ülke depremi kendi dış politika gündemleri

açısından değerlendirdiğinde, Ankara ile iyi ilişkiler kurabilmek için büyük bir fırsat olarak görmektedir.

Fotoğraf: Reuters

Türkiye, İsveç'in NATO üyeliğine onay vermeyeceğini belirtmeden önce mevcut olarak İsveç ile aralarında bazı sorunlar mevcuttu. Güneydoğu Anadolu bölgesinde Türk askerlerinin yürüttüğü operasyonlardan kaçan terör örgütü üyelerini kendi ülkesine sığınmacı olarak kabul etmesi sebebiyle İsveç ile Türkiye arasında anlaşmazlık bulunmaktadır. Deprem sonrasında İsveç'in yardım teklifinde bulunmasının iki ülke arasında yaşanan politik çatışmayı nasıl etkileyeceği merak edilmektedir. Çin, hem Türkiye'de projelerde çalışan Çinli mühendislerini hem de kendi ülkesinden arama kurtarma ekiplerini afet bölgesine göndermiştir. Türkiye ile Çin arasında Çin'de Uygurlu Müslümanlara yapılan baskılar üzerine devam eden politik çatışmanın ise yatışması beklenmektedir.

Erişim: <https://www.scmp.com/week-asia/people/article/3209785/could-turkeys-stance-china-sweden-israel-soften-earthquake-disaster-diplomacy>

Anahtar Kelimeler: Çin, İsrail, İsveç, Türkiye, Politika

C. ÇEVRE

1. Elektriğe İhtiyacı Olan Her Şey Petrolden Yapılmıştır / The Heartland Institute (ABD)

Rüzgâr türbinleri ve güneş panellerinden elektrik üretimi peşinde koşan, aynı zamanda dünyayı fosil yakıtlardan kurtarmak için harekete geçen zengin ülkeler bir yanlığı içerisinde. Yenilenebilir kaynakların, rüzgâr ve güneş ışınlarından aralıklı olarak elektrik üretebileceği, ancak dünya çapındaki yaşam tarzı ve ekonomiler tarafından talep edilen fosil yakıtlardan üretilen elektriğin yerini alamayacağı söylenmektedir. Yazar, ham petrol kullanımını durdurmanın, iklim değişikliği değil, uygarlık için en büyük tehdit olacağını ve dünyayı 1800'lerde fosil yakıt ürünleri olmadan aşırı kıtlıkların yaşandığı çağa götüreceğini düşünmektedir.

1800 yılından önce olmayan fakat günümüzde kullanılıp elektriğe ihtiyaç duyan bazı altyapı örnekleri şu şekilde sıralanmıştır; taşımacılık, hastaneler, sağlık ekipmanları, ev aletleri, elektronik aletler, telekomünikasyon, iletişim sistemleri, uzay programları, askeri, ısıtma ve havalandırma sistemi. Yenilenebilir hareketin önünde en büyük zorluklardan birisi olarak da dünya üzerindeki yaklaşık olarak 1.446 milyar olan taşıtların yakıtını üreten rafinerilerin var olmasıdır. Bu derece büyük araç filosunun sadece 12 milyonunun (2021) elektrikli araçlardan oluştuğu vurgulanmaktadır. Yazar, dünyada yaklaşık olarak 8 milyar insan olduğu ve bu insanların 1800 yılında önce yaşayan 1 milyar insana nazaran daha uzun ve zengin yaşadığını vurgulamaktadır. Ayrıca, bizler daha zengin oldukça, gezegende birçok yerin daha yeşil olacağına inanmaktadır. Yazının devamında, elektriğe ihtiyacı olan her şeyin petrolden yapıldığı ve onların yokluğunda toplumun daha kötüye gideceği detaylı olarak aktarılmıştır.

Erişim: <https://heartland.org/opinion/everything-that-needs-electricity-is-made-with-oil/>

Anahtar Kelimeler: Elektrik, Fosil Yakıt, Yenilenebilir Kaynaklar

2. Pakistan'ın Gıda Güvencesi: Yaklaşan Bir Tehlike / Centre for Aerospace and Security Studies (Pakistan)

Dünya çapında birçok ülke, alışılmadık dışı baş gösteren tehditlerin önemini fark edip bu sorunlar hakkında çözüm üretme çalışmalarına başlamıştır. Bu ülkelerden biri de 6.000

konteyner gıda ürününün limanlardan alınamamasına kadar giden ekonomik sıkıntılar yaşayan, doğal afetlere zafiyeti olan ve tarım alanında gelişemeyip gıda problemi yaşayan Pakistan'dır. Yaşanan gıda probleminin çeşitli nedenleri vardır. Bunlar;

- Tarımsal faaliyetlerin çiftçilerin kolay bir biçimde gelişmelerden haberdar olamadığı köy bölgelerinde gerçekleşmesi
- Çiftçiler ile bilim insanları arasındaki iletişim eksikliği
- Kaliteli tohum eksikliği
- Birçok yerde hâlâ işlevsizliği ve yaşanan israftan ötürü kullanılması bırakılmış tekniklerin kullanımı

Ülkede eğitim oranı arttırılmaya çalışılmasına rağmen üniversiteler, herhangi bir uluslararası sıralamaya sahip olmadıkları gibi tarım sektörünü güçlendirmeye herhangi bir katkısı da olmamıştır. Pakistan, gıda kıtlığıyla sonuçlanan iklim değişimine karşı en hassas ülkelerden birisidir. Doğal afetlerden, özellikle selden etkilenen ülkenin iklime dayanıklı tarım yöntemleri benimsemeye ihtiyacı vardır. Ülkede gıda güvenliğini korumak için, sürdürülebilir tarım yöntemlerine, ekonomik zorlukların üstesinden gelinmesine ve iklim-doğa afetlerine karşı koruma sağlanmasına acilen öncelik verilmelidir.

Erişim: <https://casstt.com/food-security-in-pakistan-a-looming-threat/>

Anahtar Kelimeler: Gıda Problemi, İklim, Pakistan, Tarım

3. Güneş Enerjili Kurutucular Togo'da Fıstık Üretimini Artırıyor / International Maize and Wheat Improvement Center (Meksika)

Bazı Batı Afrika ülkeleri, yer fıstığı yetiştiriciliğine elverişli iklim ve toprağa sahiptir. 20. yüzyılın ikinci yarısında Batı Afrika bölgesi fıstık üretiminde dünya lideri konumuna gelmiştir. Yer fıstığı, işlenmek üzere uygun şekilde depolanmadığı takdirde çabuk bozulabilen bir gıdadır. Bölgedeki küçük çiftçilerin hava koşullarının çok nemli olduğunda ortaya çıkan ve yer fıstığını mahveden aflatoksinler nedeniyle mahsullerini korumakta zorlandığı vurgulanmaktadır. Ayrıca hasat sonrası işlemeyle ilgili sorunlar da bu mahsulün performansını normal potansiyelinin çok altında tutmuştur. Güneş enerjisiyle çalışan kurutucuların piyasaya sürülmesi, yerel halk için

hayati olan yer fıstığı üretimi ve korunması üzerinde olumlu etkiler oluşturmuştur. Togo'daki güneş enerjisiyle çalışan fıstık kurutma makineleri, kadınların işlettiği kooperatiflerin iş yüklerini azaltmaya ve karlarını artırmaya yardım etmiştir.

(Fotoğraf: Lare B. Penn / Lome Üniversitesi – CIMMYT)

Bu süreç hem işçi maliyetlerini düşürmekte hem de üç işçi parasından tasarruf etmeyi sağlamaktadır. Yer fıstığının işlenmesinden elde edilen ürünler, geleneksel açık kurutma yönteminin aksine, daha iyi kalitede olmaktadır. Güneş enerjili kurutucuların başarılarına rağmen, bu yeniliğin ölçeğini büyütmek için hâlâ bazı zorluklar mevcuttur. Bahsedilen makineler oldukça ağır ve küçük işletme sahibi kadınlar tarafından kullanımı zor olabilmektedir. Yazının devamında kurutucuların faydalarından, aynı zamanda da daha hafif ve yüksek kapasiteli kurutuculara olan ihtiyaçtan bahsedilmiştir.

Erişim: <https://www.cimmyt.org/news/solar-powered-dryers-boost-peanut-production-in-togo/>

Anahtar Kelimeler: Kurutucu, Togo, Yer Fıstığı

4. Rusya Artık Petrol Ürünleri Satamıyor – Bundan Ne Kaybedecek? / Razumkov Centre (Ukrayna)

5 Şubat 2023 itibarıyla Rusya'dan AB'ye deniz yoluyla gerçekleşen benzin, kerosen, motorin, fuel oil ve nafta sevkiyatına yönelik ambargo yürürlüğe girmiştir. Rusya'nın dünya pazarında petrol ürünleri ticaretindeki rolü %9 ile oldukça büyüktür. Rusya'nın, sadece Avrupa'ya günlük 1 milyon varilden fazla petrol ürünü tedarik ettiği söylenmektedir. Rusya'nın; spor, kültür, emeklilik, mesleki eğitim ve sosyal harcamalarını kısma politikası izlemesi neticesinde mühimmat ve ordu için hâlâ yeterli paraya sahip olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte Rusya'nın, ambargo uygulamayan ülkelerin pazarlarında petrol satmaya da devam ederek gelir elde edeceği belirtilmektedir.

AB ise Rus benzini ve dizel yakıtı yerine uluslararası pazarlarda Rus menşeli olmayan petrol alımları yapacağını ifade etmiştir. Bu nedenle, Avrupa petrol rafinerileri ek hammadde alarak hacimlerini artıracak ve daha fazla petrol ürünü üretecektir. Ayrıca, Rusya'nın petrol ürünleri grubunda gerçekleştirdiği ihracattaki düşüşün bazı sonuçlara neden olacağı söylenmektedir. Örneğin;

- Bazı petrol rafinerileri kapatılacak, sayıları %15-20 azalacak
- Kapatılan rafineriler sebebiyle işsizlik artacak
- Çalışan rafineriler tam kapasite çalışmayacak

Uygulanan ambargo sebebiyle fiyatlarda hafif dalgalanmalar olsa da petrol ürünleri fiyatlarında hızlı bir artışın beklenmediği vurgulanmaktadır.

Erişim: <https://razumkov.org.ua/en/articles/russia-cant-sell-petroleum-products-any-longer-what-will-it-lose>

Anahtar Kelimeler: AB, Ambargo, Petrol, Rusya

5. Arun Kumar Joshi, Hindistan'ın Rekor Düzeyde Buğday Üreteceğini ve İhracat Planı Yapması Gerektiğini Söylüyor / International Maize and Wheat Improvement Center (Meksika)

Güney Asya Borlaug Enstitüsü Genel Müdürü ve Uluslararası Mısır ve Buğday İyileştirme Merkezi (CIMMYT) Ülke Temsilcisi Arun Kumar Joshi, yüksek verimli ve iklime dayanıklı buğday çeşitlerini araştırmak ve geliştirmek için yaklaşık kırk yıl harcamıştır. Küresel iklim koşullarındaki ve ticaret sistemlerindeki beklenmedik değişiklikler sebebiyle Hindistan'daki buğday üretimi önemli ölçüde uluslararası ilgi görmektedir. Son zamanlarda Ukrayna'daki durum nedeniyle Hindistan'dan talep edilen buğdayda artış yaşanmıştır. Hindistan'da da alınan geri bildirimlere göre buğdayda rekor üretim olması beklenmektedir. Buna neden olarak da ekim alanlarının artışı gösterilmiştir. Hükümet tahminlerine göre, rabi mevsiminde şimdiye kadar 34 milyon hektardan fazla buğday ekilmiştir. (*Rabi: Kışın ekilen ve ilkbaharda hasat edilen tarımsal ürünler*)

Ayrıca, herhangi bir büyük böcek veya başka hastalık, çekirge gibi bir tehdidin olmadığı bunun da hasat için çok önemli olduğunu söylenmektedir. Sulama sistemlerinin de gelişmesiyle de rekor hasat oranının yakalanacağı düşünülmektedir. Buğdayın neredeyse %100'ünün sulandığı, yağmurla beslenen buğday miktarının çok az olduğu belirtilmektedir. Fakat, yağmur yağarsa faydasının olacağı da belirtilirken yağmurun çiçek açarken veya mahsul olgunlaşırken gelmemesi gerektiği aksi takdirde faydası olmayacağı söylenmektedir. Yağacak iyi yağmurun, iki veya üç milyon ton daha fazla hasat alınacağı anlamına gelmektedir. Yazının devamında buğdayın ısıya duyarlılığı ve türevleri hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Erişim: <https://www.thehindu.com/news/national/india-will-have-record-wheat-production-must-plan-for-export-says-arun-kumar-joshi/article66497870.ece>

Anahtar Kelimeler: Buğday, Gıda, Hasat, Hindistan

D. SOSYAL

1. 7,8 Büyüklüğündeki Deprem Türkiye ve Suriye'yi Vurdu / Center for Strategic and International Studies (ABD)

6 Şubat günü sabahın erken saatlerinde Türkiye’de Gaziantep ve Doğu vilayetlerini, ayrıca Suriye’yi vuran 7,8 büyüklüğündeki deprem büyük bir yıkıma sebep olmuştur. İlk depremden sadece 10 saat sonra tekrar meydana gelen ve 7,5 büyüklüğünde gerçekleşen ikinci büyük deprem, yıkımı büyük ölçüde arttırmıştır. Depremın etkileri civar ülkelerde de – Irak, İsrail, Lübnan ve Ürdün – hissedilmiştir. İlk 24 saat içerisinde, yaklaşık olarak 5.600 binanın yıkıldığı, Türkiye ve Suriye’de 5.000’in üzerinde insanın ölümüne yol açtığı, önümüzdeki günlerde ise bilançonun daha da ağırlaşacağı beklenmektedir. Yazarın görüşüne göre ölü sayısının artmasına neden olabilecek 4 unsur vardır. İlki, depreme birçok kişi yatağında veya evinde yakalandığı için bilanço ağır olacaktır. İkincisi ise depremin kış vakti gerçekleşmesidir. Soğuk hava etkisinin devam etmesi, yağmur ve kar yağışının artması ile deprem bölgesinde ciddi soğuklar yaşanmaktadır. Bu sebeple bölgeye yardım olarak battaniye ve benzeri ihtiyaç malzemeleri gönderilmiştir.

(Fotoğraf: ZEIN AL RIFAI / AFP)

Üçüncü unsur olarak depremin şiddetiyle birçok mahallenin moloz yığınına dönüşüp, iletişim hatlarını bozması ve yolları kapatması, yardımların bölgeye ve enkaza ulaşmasını engellemiş, kurtarma çabalarının da aksamasına sebep olmuştur. Son olarak da deprem bölgesindeki

Suriyeli göçmenlerin yerinden edilme travması ile mücadele ederken şimdi ise deprem ile iyice içinden çıkılmaz travmalar ile mücadele edecekleri söylenmektedir. Türkiye, sismik aktivitelerin en fazla yaşandığı ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye’de 7,8 büyüklüğündeki deprem 1939 yılından bu yana kaydedilen en büyük ikinci deprem olarak kayıtlara geçmiştir. Yakın tarihte büyük zarara neden olan Marmara depremi, 18.373 kişinin ölümüne ve 48.901 kişinin yaralanmasına sebep olurken, 5.840 kişi ise bulunamamıştır. Yazının devamında, Marmara Depremi’ne ve mevcut kurtarma çalışmalarına yönelik çeşitli yorumlar yapılmıştır.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/shattered-relief-78-magnitude-earthquake-strikes-turkey-and-syria>

Anahtar Kelimeler: Deprem, Suriye, Türkiye

2. Londra’nın Konut Sayımı Verileri Bu Konuda Bir Şeyler Yapılması Gerektiğine İşaret Ediyor / Centre for London (Birleşik Krallık)

Londra’da yapılan son sayım doğrultusunda, 2011 yılına kıyasla başkentte kiralık ev oranının %26’dan - yüz binlerce insana denk gelen bir artışla - %30 gibi bir rakama çıkması tarihte eşi benzeri görülmemiş seviyede kira sektörüne bağımlılığa işaret etmiştir. Yaşanan artış, yükselen talebi karşılamak için yeterli ev inşaatının olmaması, gittikçe azalan yaşam alanları için kiralardan yükselmesine sebep olmaktadır. Bazı önemli şehirlerde uygulanan istikrarlı konut sistemi ve kiracı güvencesi gibi uygulamaların Londra’da eksik olmasının, düşük gelirli insanları yoksulluğa düşürdüğü ve evsiz kalmakla karşı karşıya bıraktığı söylenmektedir.

Verilere göre, Londra'daki hanelerin yüzde 11,1'i konut sakinlerinin ihtiyaç duyduğundan daha az yatak odası olması olarak tanımlanan "uygun olmayan konutlarda" yaşamaktadır. Londra bölgesi, ülkede merkezi ısıtmanın en az olduğu yer olarak bilinmekte ve bu durum mevcut kış döneminde şehirdeki acil hava durumu protokollerini üç kez devreye sokmaktadır. Ayrıca soğuk ve rutubetli evler özellikle çocuklar açısından da ciddi sağlık riski taşımaktadır.

Yaşanan büyük sorunun kısa vadede çözümü için “Kiracı Reformu Yasa Tasarısı”nın iyi bir başlangıç olabileceği ifade edilmektedir. Ancak daha uzun vadeli çözümler için şehrin politika yapıcıları, müteahhitleri ve konut uzmanlarının pratik ve politik olarak neyin mümkün

olduğunu yeniden düşünmeleri gerektiği ve Londra'nın gelecekteki başarısının, bunu doğru yapmaya bağlı olduğu belirtilmektedir.

Erişim: <https://www.centreforlondon.org/blog/londons-housing-census-crisis/>

Anahtar Kelimeler: Kira Problemi, Kiracı, Konut Problemi, Londra

E. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Urban Institute

Sosyal Sektör Altyapısının Mevcut Durumunun ve Gelecekteki İhtiyaçlarının Keşfi

- Sanal Etkinlik (27.02.2023)

ABD sosyal sektörünün gelişmesine yardımcı olması için “sosyal sektör altyapısı” adı verilen güçlü bir destek sistemine ihtiyacı vardır. Çoğu zaman gözden kaçan altyapı; sürdürülebilirlik, öğrenme, ilişkiler ve sosyal sektör kuruluşlarına etki odaklı hizmetler sunan bir sağlayıcılar ekosistemidir. Etkinlikte, ulusal sosyal sektör altyapı kuruluşlarının mali sağlığı, altyapının büyümesi ve daha adil bir sosyal sektörün nasıl desteklenebileceği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.urban.org/events/exploring-social-sector-infrastructures-current-state-and-future-needs>

2. Centre for European Policy Studies

İstedığımız Avrupa, İhtiyacımız Olan Avrupa

- CEPS 40.Yıl Paneli Tartışması (28.02.2023)

Avrupa, geçtiğimiz birkaç yılda küresel salgın, savaş, yüksek enflasyon, değerler krizi, popülizmin yükselişi gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Bundan dolayı, Avrupa Birliği etkinliğini ve geçerliliğini bir kez daha kanıtlamak zorundadır. Panelde temel tartışma konusu, “AB, Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline hızlı tepki vermesi nedeniyle önemli bir ivme kazanmış olsa da bu onlarca yıllık örgüt gerçekten de Eski Kıta'nın yönünü şekillendirecek nihai karar merci olacak veya olabilecek bir konumda mı?” sorusu üzerinde olacaktır.

Erişim: <https://www.ceps.eu/ceps-events/the-europe-we-want-the-europe-we-need/>

3. Danish Institute For International Studies

Soğuk Savaşta Nükleer Savaş: Sömürge ve Yerli Halklar Üzerinde Nükleer Testlerin Küresel Mirası

- Seminer (01.03.2023)

Gerçekleştirilecek seminerde Robert Jacobs, yeni kitabı Nuclear Bodies: The Global Hibakusha'nın (Yale University Press, 2022) on yıllık saha araştırması bulgularını açıklayacaktır. Robert Jacobs, Soğuk Savaş'ın nükleer silahların kullanılmadığı bir dönem olduğu görüşüne karşı çıkmaktadır. Aslında, Hiroşima ve Nagazaki'ye yapılan nükleer saldırılardan bu yana 2.000'den fazla nükleer test yapıldığını iddia etmektedir. Buna ek olarak seminerde yerli ve eski sömürge nüfuslara karşı yürütülen gizli nükleer savaşın sonuçları üzerine son çalışmasını sunacaktır.

Erişim: <https://www.diis.dk/en/event/nuclear-war-in-the-cold-war-the-global-legacies-of-nuclear-testing-on-colonial-and-indigenous>

4. Chatham House

Enerji Geçişleri 2023

- Online Konferans (01.03.2023-.02.03.2023)

Günümüzde enerji güvenliği ihtiyacını küresel dekarbonizasyon hedefleriyle uyumlu hâle getirmek çok önemli hâle gelmiştir. 2023 Enerji Geçişleri Konferansı ise güvenli ve sürdürülebilir net sıfır geleceğe giden yolların pratikte nasıl görüldüğünü ayrıca büyük ölçekte dönüşümü serbest bırakmak için gereken iş birlikçi eylemleri araştırmaya yöneliktir.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/events/all/conference/energy-transitions-2023>

5. World Resource Institute***İnsanlar ve Gezegen İçin Sistem Değişimi: Bilmeniz Gerekenler*****- Web Semineri (02.03.2023)**

Küresel sıcaklık artışını sınırlamak, doğayı korumak ve herkese fayda sağlayan daha adil bir ekonomi inşa etmek için, ekonomilerimizin her alanında henüz görmediğimiz bir hızda derin değişime ihtiyaç vardır. Bir sistemdeki küçük değişiklikler diğerlerinde öngörülemeyen sonuçlara yol açabileceği için de teşvik edici dönüştürücü eylem sistemik olmalıdır. Etkinlik sırasında, sistem değişikliği tanıtılacak ve sistemlerdeki farklı bileşenlerin nasıl etkileşime girdiğini anlamının kritik noktaları belirlemeye yardımcı olabileceği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2023/3/systems-change-people-and-planet-what-you-need-know>

6. Belfer Center for Science and International Affairs***Enerji Politikası Semineri: "Karbon Tutma, Kullanma ve Depolama Teknolojisinin Hava Kirliliği Yan Faydalarını Ölçme"*****- Seminer (06.03.2023)**

Belfer Center sponsorluğunda gerçekleştirilecek seminerde, Andrew Waxman – Teksas Üniversitesi Asistan Profesörü – konuşma gerçekleştirecektir. Konuşma da hava kirliliğinin ölçümü, karbon yakalamanın faydaları, kullanımı ve depolama teknoloji üzerine gerçekleştirilecek olup daha sonrasında soru – cevap şekilde devam edecektir.

Erişim: <https://www.belfercenter.org/event/energy-policy-seminar-measuring-air-pollution-co-benefits-carbon-capture-utilization-and>

7. BROOKING***İklim Değişikliği ile Mücadele İçin Ekonomik Durum*****- Çevrimiçi (06.03.2023)**

Küresel ısınmanın tehlikeleri belirgin şekilde artmaktadır. Deniz seviyesinin yükselmesi, kötü hava koşulları, büyük yangınlar, buzulların erimesi ve vb. sorunlara rağmen hâlâ kararlı bir politik duruş bulunmamaktadır. Sanal konferans ile gerçekleştirilecek etkinlikte farklı kurumlardan kişiler ile görüşülerek aşamalı olarak kömürün enerji kaynağı olarak kullanımını azaltma, karbon fiyatlama, gelecekteki sıcaklık tahminleri tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/events/the-economic-case-for-tackling-climate-change-now/>

8. Wilson Centre***Gelişmiş Yakın Vadeli ABD-Çin İklim Eylemi için Fırsatlar: Gıda Sistemi*****- Web Semineri (07.03.2023)**

Gıda sistemi, toplam küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 34'üne katkıda bulunmaktadır. Çin ve ABD ise en büyük yayıcılarıdır. Gıda sistemindeki emisyonları azaltmak için en büyük fırsatlar arasında, gübre kullanım verimliliğindeki iyileştirmelerin yanı sıra, gıda kaybı ve israfının azaltılması ve yeniden kullanılması yer almaktadır. Bu web seminerinde konuşmacılar, ABD ve Çin'in küresel gıda talebini karşılarken emisyon azaltma, toprak sağlığını iyileştirme ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşma yollarını keşfedeceklerdir.

Erişim: <https://www.wilsoncenter.org/event/opportunities-enhanced-near-term-us-china-climate-action-food-system>

9. International Institute for Environment and Development**Çevre ve Şehircilik Daha İyi Şehirler Günü****- Konferans (16.03.2023)**

Çevre ve Şehircilik Daha İyi Şehirler Günü'nde birçok araştırmacı, politik karar alıcı ve uygulayıcıları bir araya gelerek mevcut ve gelecekteki kentsel dönüşüm öngörülerini tartışacaktır. Etkinlikte dört kilit temaya odaklanılacaktır. Bu temalar; Dayanıklılık, Kentsel İklim Adaleti, Konut Adaleti ve Zorla Yer Değiştirme.

Erişim: <https://www.iied.org/environment-urbanization-better-cities-day>

Yeni çalışmalarda bizlere yol göstermesi adına, raporda hangi konuların daha çok ilginizi çektiğini işaretleyebileceğiniz **tek soruluk** anketimize ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).